

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 6. aprila 2023 - Leto XXXIII, št. 14

stran 2

NAJ LIPA LEPO RASTE

PORABSKI UČENCI NA SMUČARSKIH POLETIH V PLANICI
stran 3

KA JE OSTALO, SMO ZAŽGALI
stran 8

ALI LEKO MEDIJI KONČAJO EDNO BOJNO?
stran 10

NAJ LIPA LEPO RASTE

Ob dnevu sajenja medovitih rastlin in dnevu opravevalcev so v petek, 31. marca, na pobudo slovenskega generalnega konzulata v Mo-

Lipo so zasadili slovenska generalna konzulka Metka Lajnišček, monoštrski župan Gábor Huszár, slovenska parlamentarna zagovornica Erika Köleš Kiss in predsednica ZSM Andrea Kovács.

noštru zasadili lipo pred zgradbo monoštrske občine. Na ta način sta se slovenski generalni konzulat in mesto Monošter pridružila aktivnostim za varstvo okolja ter s tem potrdila, da jim je mar za prihodnost našega planeta.

Dan sajenja medovitih rastlin je zadnje soboto v marcu, v Sloveniji je ob tej priložnosti že potekala množična akcija sajenja dreves. V Monoštru je bila manjša slovesnost pri lipovem drevoredu v centru mesta, kjer sta najprej dijaka monoštrske gimnazije Anna Csizmás in Máté Labritz recitirala pesmi o naravi v porabščini in madžarščini. Zbrane je pozdravila generalna konzulka Metka Lajnišček in opozorila na pomembno vlogo in pomen čebel ter vseh opravevalcev pri ohranjanju okolja, saj so nujno potrebni, če želimo ohraniti življenje na našem planetu. Dejala je, da je to v današnjem času podnebnih sprememb še poseben izziv. Povedala je tudi, da sta v botaničnem vrtu v Budimpešti medovito drevo lipo posadila tudi slovenski veleposlanik Marjan Cencen in minister za kmetijstvo István Nagy. »Poleg temeljnega poslanstva ozaveščanja o pomenu varstva okolja na ta način negujemo in krepimo prijateljstvo med dvema državama, med Slovenci in Madžari, kar je posebnega pomena v Porabju, kjer živijo porabski Slovenci. Naj lipa lepo raste, cveti, bogato medi, širi svojo krošnjo, da bodo lahko pod njeno senco sedeli še mnogi rodovi,« je zaželela, hkrati pa se je zahvalila županu mesta, da je sprejel pobudo za skupno zasaditev lipe, ki so jo izbrali, ker jo imajo Slovenci za svoj simbol, obenem pa v mestnem drevoredu že rastejo častitljive lipe, tako je bilo to drevo naravna izbira.

Monoštrski župan Gábor Huszár je na začetku

nagovora podal tudi zgodovinsko ozadje o omejenem drevoredu. Mestni sodnik Antal Kovács je leta 1879 v čast 25. obletnice poroke cesarja

Franca Jožefa in cesarice Sisi dal posaditi lipe pred monoštrskim samostanom, kjer je danes urad župana.

Eno izmed odmrlih dreves je zdaj nadomestila sadika, ki jo je župan zasadil skupaj z generalno konzulko, s predstavniki slovenske skupnosti in osnovnošolci.

Župan je sajenje medovitih rastlin označil kot genialno pobudo slovenskih čebelarjev. »Na Madžarskem je na kvadratni kilometer 10-12 čebeljih družin. V majhni Sloveniji pa se 12 tisoč

Posajeno drevo je hotel zaliti vsak otrok.

družin ukvarja s čebelarstvom. S tem zagotavljajo našo prihodnost,« je bil prepričan Gábor Huszár. Cilj projekta, ki ga podpira tudi ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je v Sloveniji in po svetu na ta dan posaditi čim več medovitih rastlin. Pobuda slovenskih čebelarjev je namreč, da do leta 2030 v Sloveniji posadijo 2 milijona medovitih rastlin. Obenem pa velja pobuda vsemu svetu, da se priključi temu projektu.

nvn

Pod Srebrnim brejgom ...

se je na cvetno nedelo v Planici zgotavljala sezona 2022/23 v skakanju na smučaj. Finale svetnega pokala se tomi pravi, steri se že tradicionalno v Planici konča. Duga sezona je bila, v prve dneve aprila se je potegnila. Depa, na konci se ne skače, v Planici se na smučaj vsigdar leti. Njeni rekordi so dobro poznani, na njej je človek oprvin prejk 250 mejtrov na smučaj leto. Od toga finala se je dosta, rejsan dosta čakalo. Vej se, ka Slovenci dobro pa daleč letijo. Eno leto nazaj so daleč najbalkši bili. Depa, tau leto je vnauge betege pa kakšno vöbrnjeno nogau naprej prineslo. V športnom svejti so trgé bratke Prevč vsem trno dobro poznani. Najstarejši, Peter, je eden mejsac nazaj grdau spadno pa je v Planici nej leto, sreigen, Cene, je tau leto svojo športno paut zgotauvo, najmlajši Domen pa se ne more vsigdar z najbalkšo formo srečati. Zveškoga sta dva cejlo žmečavo na ramaj nosila. Dobro sta jo nosila, ranč na slejgen den sta svetej

Timi Zajc po zraki »rejže«... ta do 240 mejtrov. Čakalo se je, ka kakšji Slovenec svetovni rekord prejk 253,5 mejtra ranč od Krafta nazaj v Planico »pripela«. Zagnauk té eške v Vikersundi na Norveškem ostane

pokazala, kak se tau dela. Na konci je tau tak vögleдалo: Timi Zajc prvi, Anže Lanišek drugi, za njima pa je tretji velki šampion Stefan Kraft iz Austrije grato. Vse vküper pa je prvi den nej najbalkške vögleдалo. V petek je vöter prvo tekmo dojstavo. Tak sta v soboto dvei tekmi bile. Najprva tista, ka je v petek nej bila, že brž po tejm pa so reprezentance letele. Ranč austrijski Kraft je Slovencom najbole na žile šau. Prva tekma je njegva bila, Lanišek je drugi za njim ostano. V drugoj tekmi so v vsikši reprezentanci štirge leteli. Slovenci so za najvekše favorite valali. Skur do kraja je tak vögleдалo, ka rejsan na konci veseldje doma ostane. Dugo so prvi bili. Pa se je znauva Kraft notra zmejšo, nebesko daleč ga je neslo. Vö je glejđalo, ka Lanišek bi ga brez vekši problemov leko zgrabo, pa je nej tak bilau. V Planici se je znauva himna Austrije čüla. Na velke se je že od »prekletstva Kraft« gučalo. Nisterni so več nej vörvali, ka zlato slovensko ostane. Kak točkar napisano, 20 000 lüdi je dun na svoj račun prišlo. Zajc pa Lanišek sta »prekletstvo« dojstavila. S tejm je Planica tadale slovenska ostanola, konec sezone se je po njivom želenji zgotovo.

Eške neka drugo se je zgotovilo, štrajk padarov. Vcejlak v senci Planice pa žegnja v cerkvaj so padarge vödali, ka štrajka zagnauk nede. Dugo so se z vlado kaulak pejnzej »bojnali«. Zđaj tak vögleđala, ka dun se njive plače vöminijo. V cejloj zamotanoj situaciji v špitalaj pa kaulak nji je tau eške najmenjši problem ostano. Zaprav, cejla organizacija kualak toga se že 30 lejt ne more na zdrave noge postaviti. Bitje med privat padari pa državnimi špitali že rejsan betežno vögleđala. Padara, ka bi tau vedo vözavračati, se zagnauk eške nin ne vidi. Iстина, ka se na velke iške, depa, nisterni interesi tau ne dopistijo. Tau, ka bi se v špitalaj nej lejta pa lejta čakalo. Tau, ka bi se korupcija dojstavila. Tau, ka za lidi, nej pa najbole za svojo žepko, bi delali.

Pavri tō padara iškejo, steri bi njive probleme vözavračo. Vej se, ka slovensko kmetijstvo je inda zdravo pa krepko bilau. Gnes samo eške nostalgija do toga je ostanola. Njivi protesti do tak dugo tadale šli, dokeč njim prejnji ne obečajo, ka do probleme rešüvali. Kakše probleme majo? Cejle vaše pa naše novine Porabje bi nam za tau trbelo pa bi nej vse napisali.

Naš Srebrni brejg ne vidi rad, ka se z zemlov pa lidami kaulak njega godi. Eške kak dobro pauni, gda je slejgnja njiva posejana bila, slejgen travnik je vred vzeti biu. Leko, ka un bi vedo, kak bi za pavra najbalkške bilau.

Miki Roš

Porabski učenci na smučarskih poletih v Planici

Sklepni del sezone tekmovanj v smučarskih skokih in poletih vsako leto poteka v Planici. Letošnje tekme so bile od 30. marca do 2. aprila. Četrtkovih kvalifikacij za tekmovanje v

svetu Matej Arčon, ker je urad za Slovence v zamejstvu in po svetu financiral ogled poletov 400 učencem iz vseh štirih zamejskih skupnosti, Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske.

nik Challe Salle in televizijska voditeljica Melani Mekicar, slovenska ambasadorja zdravja, sta skupaj s slovenskimi tekmovalci mlade spodbujala, naj živijo čim bolj športno in aktivno ter brez cigaret in alkohola.

Po končani planiški prireditvi sta se porabska avtobusa z navdušenimi učenci in spremljevalci odpravila domov v Porabje. Vmesni postanek je bil še ob kranjskogorskem jezeru Jasna, kjer so nastale številne fotografije z zlatorogom ter čudovitimi motivi jezera in zasneženih gora. Zadnji postanek pa so bile Trojane, znane po izvrstnih krofih, ki so za posledek romali tudi v Porabje.

Čeprav utrujeni, smo se v Porabje vrnili v zgodnjih večernih urah polni lepih vtisov, saj smo doživeli pravi slovenski praznik in razpoloženje, ki ga vsako

Porabski učenci in njihovi spremljevalci v Planici

smučarskih poletih se že tradicionalno udeleži veliko število mladih, nekateri prireditve obiščejo tudi s svojimi šolami. Tokratne kvalifikacije so si tako ogledali tudi porabski učenci višjih razredov, ki se učijo slovensščino.

V četrtek se je v zgodnjih jutranjih urah z dvema avtobusoma odpravilo na pot proti Planici 55 učencev (21 z Gornjega Senika, 22 iz Števanovcev, 3 iz osnovne šole Sv. Gotarda in 9 dijakov iz gimnazije) ter 14 učiteljev in spremljevalcev. Za prijetno in varno vožnjo je poskrbel avtobusni prevoz Benko. Na poti so nekateri še spali, nekateri pa smo občudovali prelepo slovensko pokrajino, ki se je z bližajočim se ciljem – Planico – vedno bolj spreminjala v pravilčno lepo gorato deželo s številnimi zasneženimi vrhovi in alpsko idilo. Ko smo prispeli v Planico, smo se pod vznožjem velikanke pomešali med 12.000-glavo množico, ki je ob zvokih Avsenikove, zdaj že ponarodele pesmi Planica, Planica je naša kraljica, nestrpnost pričakovala začetek kvalifikacij. Vsak udeleženec je prejel slovensko zastavico. Zbrano množico je pred začetkom tekmovanja nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po

Zatem so se začeli poleti. Porabski učenci in spremljevalci smo tokrat prvič v živo videli

Tudi te učenke so navijale za slovenske skakalce.

izjemen pogum in drznost mladih tekmovalcev, ki zmorejo na smučeh poleteti prek 240 m. Izjemno razpoloženje, pozitivna energija, navijaški vzkliki in tisočere slovenske zastave in zastavice so slovenske tekmovalce popeljale do izjemne uvrstitve, saj so slovenski srčni fantje Anže Lanišek, Timi Zajc in Domen Prevc zasedli prva tri mesta. Po končanih kvalifikacijah je potekal zabavni program, v katerem so nastopili slovenski glasbeniki: pevka zabavne glasbe Eva Boto, ki je zastopala Slovenijo na Psmi Evrovizije leta 2012, ter raperja Challe Salle in Nipke. Glasbe-

leto pričarajo organizatorji te zahtevne svetovne prireditve.

V imenu učencev in učiteljev se zahvaljujem Zvezi Slovencev na Madžarskem (predvsem predsednici Andrei Kovacs in Gyöngyi Bajzek) za odlično vodenje po vsej poti, ki nam je omogočila in organizirala ogled planiške prireditve, prav tako pa iskrena hvala uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za financiranje ogleda kvalifikacij učencem in učiteljem iz zamejstva.

Srečno, Planica, vidimo se spet naslednje leto!

Metka Perger

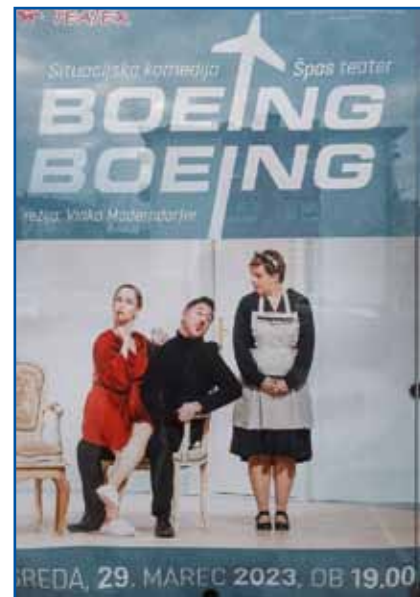
SMEJ JE PAU ŽIVLENJA

Tau zagvüšno leko potrdijo tisti, steri so si 29. marciüša v Gledališči Park v Murski Soboti poglednili fenomenalno komedijo z naslovom Boeing, boeing, stero so zašpilali igralci iz Mengeša. Slovenska zveza je za te den pozvala člene svoji kulturni skupin pa svoje delavce na gledališko predstavo v Mursko Sobotu. Za tau možnost se nas je odlaučilo kakšni 25 lidi, pa võrvlite mi, ka nam je nej bilau žau.

Tema predstave je dobro poznana, vej smo go pa večkrat leko vidli na filmaj ali v kakši drugi predstavaj. Ka se leko zgodi, če eden moški ma več žensk, več ljubic pa se té gnauk samo vküper najdejo?

Tak je bilau tau v tej komediji tö. Mladi, fejšt arhitekt v Parizi ma tri ljubice, vse tri so stevardese, se pravi, s fligari lejšejo po svejti. Ena je Merikanarka, druga Francozinja, tretja pa Nemica. Etak

pa moški leko võzračuna, stera gda pride »domau«, kelko časa ostane pa gda odide. Tau tak flajšno dela, ka se ženske med seov

Plakat predstave, steri nas je zvau v Mursko Sobotu.

Skupina Porabcov, steri smo si šli pogledniti komedijo pa smo se fajjn nasmejali.

ne srečajo. Od tauga najbole njejva gospodinja, služkinja trpi, vej pa kakšna ženska, takšno gesti mora biti. Gda vse po redi ide, te se ešče nikak gornajde, dapa te gnauk grün včesne. Ženske začnejo delati na fligeraj Boing, steri bole brž letijo, tak en lejpi den vse tri nagnauk pridejo »domau«. Pa če bi tau ešče nej dojšlo, k moškomi pride njevji stari padaš z vesi, steri se vidi malo lejvi, malo nesrečen, dapa pamet zasé pa ma.

Leko si mislite, kak se vse zapleté, kelko smejšni situacij nastane. Tak smejšni, ka se je puna dvorana skurok razpaučila od smeja, nas je tö fejšt črvau bolelo telko smo se reketali. Vej so pa igralci bili pravi »komejdoške«, trno dobro so špilali vsi.

Leko je žau tistim, steri ste se nej glasili pa nej prišli na predstavo v Mursko Sobotu. Mi, steri smo tam bili, smo gvüšno malo bole zdravi gratali.

Marijana Sukič

PREKMURJE

Rojstni ram Avgusta Pavla

»Začuti UTRIP območja LAS Goricko«, je naslov operacije, stere vodilni partner je Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan. V projektu, steroga vrednost je malo manjše kak 360 gezero evrov, od toga je malo več kak 254 gezero evrov prišlo od Evropskoga kmetijskega sklada za razvoj podeželja, so sodelovali ške: Zavod za upravljanje kulturne dediščine Grad, Župnija Kančevci, Kajak kanu klub MURA Krog, Prosto-voljno gasilsko društvo Mačkovci, Športno društvo Moščanci, Strelsko društvo Slovan in Društvo GAJ - Vinogradniško turistično društvo Filovci in Občina Cankova, stera se je odlučila ka 36 gezero evropskih penez ponüca za obnovo rojstnoga rama Avgusta Pavla. Kak je na novinarski konferenci povedo cankovski župan Danilo Kacijan, de obnovljeni ram na volau vsem občanom in občankam pa tüdi šürše. V rami do spomin-ska soba Avgusta Pavla, knjižnica, večnamenski plac za druženje in plac, steri de namenjeni društvom iz cejle občine. Na nauvo so vrejdvzeli WC, v zaključni fazi obnauve je ške zamenica, gé de menša vinoteka pa hladilnik z izdelki lokalnih pridelovalcov. Ob rami stogita ške gospodarska zidina in nekdešnje štale. Tau občina s svojimi pejneci vrejdgemle, tak ka do tü te leko meli družabna srečanja pa tüdi gostüvanja. Otvoritev obnovlenoga rama Avgusta Pavla naj bi bila mejseca majuša ob občinskem svetki.

Že pred dnevi pa so v Kančevcaj v nekdešnji šauli slavnostno prejk-dali obnovleno učilnico (klas), stera se zdaj zove Bedenička hiša znanja. Ob strokovni pomauči sodelavcov Pomurskega muzeja so postavili ške razstavo o župniji, župnikaj, običajaj in zgodovini toga kraja.

Silva Eöry

Ema Vezjak iz Gradišča

ŠPILA NA FUDE, CITRE, ORGLICE, BOBNE...

Ema Vezjak, stera gnesden z držino žive v vesnici Gradišče, nej daleč vkraj od Murske Sobotote, mi je prva raztolmačila, ka se je ona narodila v lončarski vesi Filovci, te pa je ške cuj

je poslauvo od nas. Za njim sam prišla ges na svejt, po tistom pa ške Anica, Pavel in Slavko, steri je na domanjom paverstvi gnesden vert. Bilau nas je puno, kregani

S toga cajta je tö en nej preveč lejpi spomin. Mlajši so te nej meli bankolarošov in so pejneci nosili v žepkaj: »In tak je gnauk, gda sam šla v bauto küpit sendvič, bautošica vid-

svoje prišli. Zdaj z nama z možom žive čerka z njeno držino, tak ka nas je puno. Sin pa žive v kraji Lešane pauleg Apač. Mam tri vnüke, dva pojba in eno diklino.«

Na orglice je rada špilala že kak mlada

Ema Vezjak v goricaj z bratom Slavkom in sestrom Anico

lepau zapopejvala: »Kak pa je inda fajn bilou...«. Pravi, ka je bilau te vsega malo, ali »poštüvali smo tisto, ka smo meli. Včasi smo biti tö bili, ka smo nej baugali, ali v spomini mam dosta vsega. Ške gnesden me ta vleče, vej pa mam tam vinsko zamenico, gorice pa smo že vöskopali, samo en red smo püstili, ka deca leko na svojem vrtgnejom grauzge, nej na ljudskom.«

Spomini na mladost, čiglij je nej biu lejki žitek, so vseeno lejpi: »Spaumnim se, kak sam se s piciklinom v šaulo v Bogojino vozila. Te so djablani rasle ob poštij, pa si si vtrgno djabko in malo od štrikaša dozbriso in jo pojo. Pa te so ške djabke nej šprickane bile. Na gesen, gda je repa bila, pa si jo skübno vö z zemle in si jo repinclin brat po ljudskih njivaj, pa nas je v šauli gnauk ena vöovadila, pa smo mogele po šauli ške tam ostati za štrajf.«

Ovak pa je sogovornica gorrasla s tremi brati in sestrom: »Prvi je biu Djauži, steri je trnok dobro na fude špilo. Na žalost je že rano mrau, meu je samo 43. lej, gda se

smo bili kaj vmejs, ali nej dostakrat, vej pa smo se bojali in smo zatau rajši baugali. Ges sam največ gorrasla z bratom Djaužijom, vej pa je sestra prišla štiri lejta za menov na svejt. On je špilo na fude, daubo jih je od našoga očo, steri je biu pintar pa je te nej meu več cajta za tau, ka bi se z muziko spravlo. Sta pa bila oba z mam dobriva pevca in plesalca, tak ka sam lekar té gene tüdi ges erbala. Moj starejši brat je meu več instrumentov, tüdi orglice, fude na lampaj, pa sam si si jih ges na skrivma posaudila. Gda je mama čüla, ka ges na nji špilam, mi je tau prepovejdala, vej pa je nej stela, ka bi se ške ges z muziko spravljala. Tau je nej za žensko, so doma pravli. Ali gnesden tau meni vökuče. Špilam na fude, citre, orglice, bobne in ške več instrumentov. Tau je bilau v meni skrito in mi zdaj bije vö.« Ali o tom malo sledkar več napišemo.

V srednjo šaulo je odila v Murski Soboti, in tau na ekonomsko: »Te so že busi vozili, tak ka sam se, sploj pozimi, z njimi vozila, ovak pa sam dostakrat s piciklinom tö šla, vej pa je bus trbelo plačati.«

la, ka sam z rokau segnola v žepko pa mi jo je ona vöpotegnola, vej pa je misljala, ka sam neka vkradnola. Pokazala sam ji, ka ges tü držim pejneci. Nika mi je nej pravla, aj ne zamerim, ka je tau napravila. Ges pa sam si za celi žitek tau zapauumnila.« Po zgotovljeni šauli je prva kak pripravnica delala v lendavski Nafti, po tistom pa je delo dobila v soboški mlekarni, v sterij je delala vse do penzije: »Moje delo je nej bilau furt lejpo, vej pa sam mogla lüdi, steri so nam bili dužni, terjati pejneci. Prvo sam jih zvala po telefoni, včasi pa je tüdi na biroviyo trbelo titi. Zavolo stresa sam te zbetežala na ščitnici, vej pa je bilau vsega preveč. Po tistom, ka sam v penzijo prišla, pa sam vrasva nej več nücala.«

Gda je bila stara dvajsti lej, glij je v soboški krčmi Central slavila rojstni den, je spoznala svojoga moža, s sterim sta prva živela v enom starom rami v Murski Soboti, te pa sta pred 50. leti v Gradišči küpila en stari ram, ga podrla in zazidala nauvoga: »Sin Sandi je biu te star štiri leta, čerka Vesna pa je kak dojenček prišla v Gradišče. Dosta dela je bilau, ali veseli smo bili, ka smo na

Kak smo že napisali, ma Ema Vezjak veliko veseldje s tem, ka se z muziko spravla. Od leta 2008 pri tišinskem društvu penzionistov delüvle skupina, stera se zove Cvetje v jeseni. »Tak tau gé, ka smo mi penzionisti cvetke v djeseni. Leko povem, ka smo se mi najšli po noriji. Ges sam gnauk na eno našo penzionistično prireditev prišla z orglicami pa ške en drügi človek je meu té instrument, pa sva malo špilala. Te pa je tajnik našoga društva pravo, ka naj napravim eno skupino, ka nemo sama špilala. In tak smo te v skupini meli tüdi ljudske instrumente, šejvi pa vugaš, lončeni bas, steroga ške gnesden mam. Špilamo tüdi na standardne instrumente. Problem je tau, ka smo že vsi starejši pa se vmejs kakšen član poslovi ali ide k Baugi gor, kak pravimo. Vmejs se štiri tö navoli, vej pa trbej vaditi pa titi na nastope,« pove sogovornica in cujda, ka so veseli, ka so pred leti nastopali tüdi v Porabji. Vüpa, ka se mogauče ške gda predstavijo porabski publiku.

Silva Eöry
Kejpi: osebni arhiv
Ema Vezjak

PISALI SMO PRED 30. LEJTI

V 7. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 8. aprila 1993, je na prvi strani Irena Barber pisala o vüzmi gnausksvejta: »Gnesden vse večkrat tak čüti človek, ka mi, lüdjje se ne znamo več tak veseliti svetkom kak gnausksvejta. Če si pa premišlavamo, zakoj je tau tak, moremo prevideti, ka je tomi zrok nika nej drugo, kak dobrauta. Prebližava se vüzem. Gnausksvejta smo mi, mlajši sploj čakali te velki svetek. Velki keden je že takši bijo, ka se je lüstvo skauz pripravlalo na vüzem. Na velki petek je nej slobaudno bilau venej delati. Skauz smo post držali. Na velko soboto smo se pa strašno pripravlali na gorstaneje, vsi smo šli v cirkev. Gda smo pa šli prauto daumi, te so pa že podje vsenakraje strašno strejlali, pokali pa velke ognje nalagali. Gda smo že vekši bili, so nas stariše pistili ogenj gledat titi. V soboto so že vsepovedik šonko sküjajali. Gestu pa z nje nej slobaudno bilau, zatok, ka je eške post bijo pa zatok, ka je meso eške nej posvečano bilau. Mi mlajši smo žmetno čakali vüzemsko nedelo. Že rano zazrankoma smo gor stanili. Med nami nakak je mogo k ranoj meši titi, gde so meso svečali. Mati so vküp spakivali v cejkar šonko, kriü, jajce pa (h)ren. Tistoga reda so že držine mele doma bicikline. Etak smo največkrat z biciklini šli v cirkev. Bili so takši tü, kakoli so daleč bili od cirkve, so nej meli bicikline pa so peški nesli svečat. Kakoli smo mi z biciklini leteli, naš eden sausad je peški furt prva prišo domau, kak mi. Na tau se eške gnes dobro spominjam. Na vüzem k desetoj meši je pa vsakši človek üšo. Pri meši je pa nej léko bilau. Eden keden smo se postili, na vüzem zazrankoma smo pa vcuj skočili k šonki pa se fejs najeli. Te smo pa samo tak vküp kapali v cirkvi. Ja, nej smo včeni bili k takšoj dobroti, zatok nam je vüzem ostano v spomini kak nika posebno. S tejmi misli Vam želem v imenu Slovenske zveze blajžene vüzemske svetke pa mir.«

PRIPADNOST K NARODU SE PRIDOBIVA V DRUŽINI. Takši je biu naslov članka, sterga je napisala Marijana Sukič o tom, kak je biu 30. in 31. marciüša na dvodnevnom obiski na Vogrskom dr. Peter Vencelj, državni sekretar pri slovenskom zvünešnjom ministrstvu: »Gospoda Venclja, ki se ukvarja s problematiko Slovencev v zamejstvu in po svetu, je vodila pot najprej v Monošter, na Zvezo Slovencev. Predstavniki

Zveze so gospoda Venclja seznanili s položajem porabskih Slovencev, s perečimi problemi na področju šolstva, cerkve, gospodarstva in informiranja. Tako smo iz analize lektorice za slovenski jezik v Porabju zvedeli, da se na tem območju ne more govoriti o dvojezičnosti v smislu dvojezičnega modela, ki ga poznajo v Sloveniji, oziroma to, da na porabskih šolah delajo po zelo zastarelem učnem načrtu za slovenski jezik. Ker se je v zadnjem desetletju situacija zelo spremenila (učenci prihajajo v šolo z zelo šibkim

znanjem tudi domačega slovenskega narečja), velikokrat tudi učbeniki ne ustrezajo potrebam porabskih šol. Zato se je problema treba lotiti kompleksno na podlagi novih učnih načrtov. Kot že tolikokrat, se je spet omenil problem slovenskega bogoslužja na Gornjem Seniku, pri reševanju le-tega pa je gospod Vencelj obljubil vso podporo. »Pripadnost k narodu se vendarle temeljno pridobiva v družini. Zavest šola lahko nadgradi, dogradi, vendar korenine postavlja vzgoja v sami družini. Če starši z otrokom doma govorijo madžarsko, otroka pa silijo, da v vrtcu pol ure dnevno govori slovensko, to je po mojem nekaj, kar bi skoraj lahko imenoval nemoralno. Zato je treba najti pot do staršev, zlasti mladih staršev. Tudi cerkev lahko in mora odigrati pri tem pomembno vlogo», je povedal med drugim dr. Vencelj. Poudarjeno je bilo, da so pri

utrjevanju zavesti zelo važni neposredni, vsakodnevni stiki med sosedi, temu pripomorejo kulturni, športni in nenazadnje tudi gospodarski stiki. Pogovora so se udeležili tudi veleposlanik R Slovenije v Budimpešti Ferenc Hajós, predsednik občine Murska Sobota Andrej Gerenčer in svetovalec vlade Geza Bačić. Gost se je srečal tudi z monoštrskim županom, nakar je nadaljeval pot v Sombotel in Budimpešto, kjer je imel več razgovorov. «

V rubriki ...do Madžarske je bila objavljena tudi novica o tom, ka je monoštrska gimnazija mela obletnico: »Leta 1893 je Ministrstvo za verske zadeve in šolstvo na prošnjo okrožja Monošter, Murska Sobota in Güsing ustanovilo Madžarsko kraljevsko državno gimnazijo v Monoštru. V stoletju si je na njej veliko učencev pridobilo srednješolsko izobrazbo, pozneje pa se uveljavilo na različnih področjih, tako Attila Demjén v slikarstvu, László Csákányi pa v gledališki umetnosti. 10 let po ustanovitvi gimnazije so ustanovili šolski pevski zbor pod vodstvom Arturja Mathiasa, takratnega ravnatelja. V soboto, 27. marca so ob 90. obletnici pevskega zbora v Monoštru priredili slavnostni koncert, ki je bil del praznovanja šolske 100-letnice. Na koncertu so zapeli skladbe Kodályja, Bárdosa in Gershwiina. Razen pevskega zbora gimnazije so nastopili tudi učitelji in učenci glasbene šole. Program je obogatila predstavitev renesančnih plesov učencev nižje gimnazije in baletna-jazzovska predstava učencev 4. letnika gimnazije.«

V rubriki NIKA ZA SMEJ pa so na zadnji strani bralci leko prešteli: »Naš Peter je že zrejlj človek biu, gda je oprvin odo v Budimpešo. Brž je opravo svojo delo, do cuga je pa emo eške dosta cajta. Že se je vönagledo, gda je prišo k ednoj zidini, gde so ma raztomačili, ka je tau kino (mozi). On si je pa tak mislo, ka ma je tau ranč dobro prišlo, Zdaj de nut, pogledne eden dober film, pa te že leko de na cug. Ta stauipi pa si küpi edno karto. Za edno malo že drugo, potistom pa že tretjo karto küpüje, gda ma tista ženska etak pravi: »Človek, vi že tretjo karto küpüjete. Zakoj?» Naš Peter pa zdaj eta pravi: »Zakoj, zakoj? Že sem dvakrat sto nut titi, tam pred dverami me je furt stavila edna ženska, me je prosila karto pa mi go je vküp včesnila. Kak mo etak nut üšo?«

Vküppobrara: Silva Eöry

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Telko avtonov,
kelko vozniški izpitov

V Somboteli, če se edna mala graba napravi na pauti, že po cejlom varaši gužva grata. Tau smo že dotejgamau znali, ka je dosta avtonov, depa tau, ka nji je na Madžarskom ranč pri nas največ, tau je vsakšoga prese-netilo. Konca leta 2021 je 460 avtonov bilau na gezero lidi. Če poglednemo podatke, te je v Železni županiji v dvajsti lejtaj dvakrat telko avtonov gratalo. Tau je zato, ka lüstvo kak najbola brž pa najležejšké priti v službo, v baute pa vsepovedik, kama več pejški ne mora priti.

Zaka je v Železni županiji tak dosta avtonov? Zato, ka dosta velki fabrik mamu pa dosta lüstva odi v Avstrijo delat. Zavolo toga pejnaze tö bola majo pa si leko privoščijo avtone. Drugo pa tau, ka prejk meje, tisti, steri ne živejo tam, samo z avtonom se leko vozijo. Prvin so po varašaj tak bile baute, ka je vsikši pejški leko odo kipüvat, zdaj je tau že tö ovak. Velki nakupovalni centri so na okrajma Sombotela, kama se samo z avtonom leko pride. Ranč tak so šaule tö. Prvin je vsikšo okrožje melo svojo osnovno šaulo. Zdaj se stariške leko odlaučijo, v stero šaulo dajo spisati mlajše, dostakrat se zavolo toga prejk cejluga Sombotela morajo pelati do šaule.

Tau pravijo, če je edna država bola razvita, vseveč lüstva se vozi z avtobusi, s cugi, se pravi s sredstvi javnoga prevoza. Pri nas je tau naaupek, leko, ka zavolo nej dobroga javnoga prometa, depa tau je gvüšno, ka vsigdar več avtonov mamu, vsigdar več lüstva sede v avto vsikši zranjek, gda delat dé. Dosta je taši, steri še tak v avto sedejo, če bi z biciklinom ali z metronom dosta prvin prišli v službo. Če de tau tak šlau, v Somboteli poma-lek telko avtonov baude, kelko vozniški izpitov je v varaši.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Hrvaški predsednik vlade na delovnem obisku v Sloveniji

Na delovnem obisku v Sloveniji je bil predsednik hrvaške vlade Andrej Plenković.

V ospredju pogovorov s predsednikom vlade Robertom Golobom na Brdu pri Kranju so bila vprašanja energetike, migracij in gospodarskega sodelovanja med državama. »Izpolnjeni so vsi pogoji in usklajeni teksti za to, da lahko ob prvi priložnosti podpišemo sporazum o solidarnosti med obema državama na področju energetike, predvsem plinskih povezav,« je na tiskovni konferenci po delovnem srečanju povedal Golob. Sporazum bi lahko podpisali ob skorajšnjem uradnem obisku slovenskega premierja v Zagrebu, je dodal Plenković.

Arčon in Jevšek obiskala avstrijsko Koroško

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon je bil na dvodnevem obisku na avstrijskem Koroškem. Skupaj z ministrom za kohezijo in regionalni razvoj Aleksandrom Jevškom sta se srečala z deželnimi politikami in političnimi predstavniki iz vrst slovenske narodne skupnosti. Na srečanju z deželnim glavarjem te zvezne dežele Petrom Kaiserjem je tekla beseda o pomembnih manjšinskih vprašanjih, kot so dvojezično šolstvo in predšolska vzgoja, potrebna reforma dvojezičnega sodstva ter možnosti čezmejnega sodelovanja. Po srečanju s Kaiserjem sta se ministra sestala tudi s slovensko govorečimi župani in drugimi političnimi predstavniki slovenskega rodu. Nato sta obiskala še Geopark Karavanke ter trgovsko podjetje Zadruha in slovenski kulturni dom v Pliberku, ki sta dobra primera čezmejnih projektov. Drugi dan obiska se je slovenska delegacija mudila v Celovcu, kjer se je srečala s tamkajšnjim županom Christianom Scheiderjem, s škofom slovenskega rodu Jožetom Marketzem in predstavniki Slovenskega narodopisnega inštituta Urbana Jarnika.

Sombotelški Slovenci vküpprišli na djilejši

Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel v Somboteli je svoj slejden občni zbor (veuki djilejš) držalo marciuša 2019, v preminauči trej lejtaj so člani svoje glase dojavali pisno. Če rejsan so zmejs - v cajtaj, gda je koronavirus nej tak intenziven biu - več programov meli na praustom (pred slovenskov

ske spominčice vküper spejvale z zborom peštarski Slovincov, šteri je nutpokazo svoj prvi CD, vküper pa so se spominali na pokojno predsednico *Ireno Pavlič*. Dva kedna kisnej so muzejsko ves gorpoiskali padaške s prekmurski Püconec, predsednik njenoga društva *Jožef Časar* je sombotelskim pesmarcam

pá spejvala ženska pevška skupina murskosobočki Madžarov, programi v leti 2022 pa so se končali s Slovenskimi filmskimi dnevi. (Člani društva kejpe o programaj leko pogledneje v Porabskom kalendari za leto 2023.)

Na občnem zbori je predsednica samouprave *Marija Kozar*

ejkstra dva dneva vzemejo. Na začetki juniuša oprvim gorpoiškejo Žičko kartuzijo na Štajerskom, tau je eden spojstari klaušter. Na pauti domau se stavijo eške v Žalci, gde leko spoznajo, kak se pauva meu (hmelj) za pivo. Druga paut baude na srejdi juliuša v Prekmurje: v Renkovci si poglednejo pečenje gibanice in pauvanje paradajza, v Törnišči pa gorpoiškejo staro Marijino praušgarsko cerkev.

Za 25. oblejtnico delovanja želej Sombotelška slovenska samouprava vödati eden album - bole povödano »kroniko sombotelski Slovincov«. Té so v frtau stoletja meli 350 programov, za štere zdaj Marija Kozar vküpiške kejpe (v prvi lejtaj je eške nej bilau digitalni aparatov). Publikacija de mejla edno QR-kodo tö, prejk štere se leko poglednejo pisanja o vsej tej programaj v novinaj Porabje.

Za poletne mejsce se planéra Narodnostni den na Glavnom trgi Sombotela, prauti konci septembra pa prej znauvič baudejo slovenski filmski dnevi v središči Železne županije. Sombotelške spominčice računajo na dva nastopa (augustuša v Škanzeni, oktobra pa v Murskoj Soboti), če pa je pozovéjo, večkrat tö rade vaule dejo kama spejvat.

Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel má gnes 54 članov. V kvatejri na enoj dugoj-dugoj polici v redej stogijo kepi v črni ramekaj: od leta 1999 je na drugi svejt odišlo že 26 sombotelski Slovincov. Vüpanje pa živé, vej je pa 1. apriliša na občni zbor prišo eden mlajši Slovenec, šteri z držinov pauleg Sombotela živé.

Veuki djilejš se je končo tak kak vsikdar: lüstvo se je eške dugo pogučavalo, za en malo pa so naprejpriše fude tö. »Mi, Slovenci, mi se ne podamo,« so se čüli ženski in moški glasi. Vejmo pa, kak je tau v ednom veukom vogrskom varaši žmetno nutdržati. Donk se Sombotelčarge trüdiyo že petdvajsti lejt.

Po štiri lejtaj je Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel v Somboteli znauvič »v živo« držalo občni zbor.

izov v Škanzeni) ali pa so se odpelali z avtobusom v Porabje ali Slovenijo, je 1. apriliša tak dosta članov vküpprišlo v kvatejri slovenskoga društva in samouprave, kak že dolgo nej.

Zbrano lüstvo je oprvim pozdravila predsednica društva *Ibojla Dončec Merkli*, štera je že prva vküpsela s članicami predstava (*Ani Aranyi, Marijov Törö* in *Verov Varga*). Predsednica je tapravla, kak je društvo vertivalo v preminaučom leti pa kakši so finančni plani za letošnje leto - tau so člani enoglasno sprejeli. Po tistom so se leko navzauči malo spominali, ka vse so delali v leti 2022.

Lani apriliša so se vküper s člani Muzejskoga društva Železne županije na cvejtno nedelo napautili na Pavlovo paut v prekmursko ves Krplivnik, gde so spoznali etnografsko izo goričanski Madžarov. Eške gnakoga mejsce so Sombotelčarge z varaškim slovenskim generalnim konzulatom vküper organizerali koncert zbora Vinko Vodopivec, v šterom spejvajo študenti s slovenskoga Primorskoga.

Potom toga, gda je že vrejmen toplejše bilau, so se domanji Slovenci večkrat srečali v Škanzeni. Na konci majuša so Sombotel-

prejkda zahvalno plaketo.

Lejpo vrejmen je vöddržalo, zatok so Sombotelčarge gorseli na bus. Juliuša so oprvim gorpoiskali ekološki park v Andovci, gde so se spoznavali z vogrskimi, slovenskimi in nemškimi imeni

Lani augustuša sta slovenskiva pevskiva zbora z Budimpešte in Sombotela vküper spejvala v Škanzeni.

cvejto, metürov in drugi stvarin, najmlajši pa so vöspobali igrišče z vaužami. S tranki pa gauškami so se en keden kisnej dale padašivali v Öriszentpéter (Center za obiskovalce) in vési Szöce (Iža müzg).

Gesen se je vsikdar bole približavala, zatok so mogli sombotelski Slovenci vöponücati vsakši topeu žarek sunca. Na konci augustuša so vküper z merarami in cimernami svetili, ka so vrnau pred dvajstimi lejtami scimprali slovensko izo v Škanzeni. Na srejdi septembra je v muzejskoj vesi po dugom cajti

povödala, kakši programi čakajo člane društva v nauvom leti. Istina je, eno veuko paut so že meli: 18. februara so odišli v Števanovce na borovo gostüvanje in Državno srečanje porabski Slovincov. Že tam so se zglasili

tisti Sombotelčarge, šteri so se 2. apriliša (en den po veukom djilejši) s cugom napautili v Varaš, ka bi na cvejtno nedelo po stopajaj *Avgusta Pavla* gorpoiskali Szalafö.

Na Vogrskom majuša držimo materinski den, takšoga reda organizérajó Sombotelčarge »Den mater-ne rejči«. Na letošnjom programi *Dušan Mukič* nutpokaže svoje nauve knige, v šteraj je dojspiso svoja študentska lejta v Ljubljani. Pred koronavirusom so meli sombotelski Slovenci vleti šegau oditi na dvodnevno prauško v Slovenijo, zdaj tau na

IZ NAŠE KÜNJE: GRIZOVI KNEJDLINE

Gda sam bila mala, sam najbolje od vsega nej mešla rada župe. Ali tau so moji nej ščeli razmeti pa sam skaus pun talejr na mizo dobila. Tak ka se mi je zgaudio tüdi, ka sam se skuzila v župo od nevole.

Z lejtami sam se pa župe navadila, pa jo zdaj rada pogem. Sama küjam od govedinske pa mlečne grbanjove, krumpčove, zelenjavne, paradajzove, zafrigane (pržgane) pa vse do raznih kremnih žup, pa še se najde. Pri župaj rejsan nemamo konca, ka si lejko pri njih zmišlavemo pa kombinejramo.

V bistro župe smo doma največkrat sküjali čista enostavne knejdline iz mele, svinske masti, djajc pa malo soli. Zadnje čase pa sama rada napravim grizove knejdline, za štere pravi moj oča, ka se sami topijo v lampaj. Recept sam najšla na internetni strani od ene mlade slovenske küjarce, poiščete jo lejko pod »Anina kuhinja«, če te ščeli poglednoti njene recepte.

Njeni recept sam začnila nücati zatau, ka so njeni grizovi knejdline delani z navadnim oljom. Pri familiji smo meli alergijo na mlejko pa svinsko mast, zatau sam iskala recept za knejdline brez masti (žira) pa putra. No, pa sam rejsan najšla enoga hitroga pa fejst dobroga.

Za knejdline nücate:

- 1 djajce
- 10 malih žličk griza
- 1 malo žličko olja

Sestavine zmejšate v mali posaudici, ges dam cuj še malo soli. Posaudico date za 15 minut v hladilnik, ka se faj n poveže vse vküper, pa masa grata zadosta gausta.

Gda župa zavre, z malo žličko davlemo notri knejdline v velikosti polovice male žličke. Tau delamo tak, ka vzememo maso pa jo potopimo v župo, ka se knejdlin sam kraj spisti. Knejdline küjamo na malom ognji nendri 15 minut. Vmejs probajte, če so faj n küjani, ka je čas küjanja odvisen od toga, kak velki ogen mate. Aja, če mate trno radi knejdline, vzemite dvojno količino vsega, te recept je za kakšnih 15 knejdlinov. Se pa fejst naküjajo, iz tiste polovičke žlice mase gratajo faj n velki knejdline.

No, zdaj mate idejo, ka te v nedelo v župo dali.

Pa dober tek iz naše v vašo künjjo!

Simona Rituper

www.porabje.hu

Mestna knjižnica Ferenc Móre priporoča v branje

Lisa Scottoline: Večna (Eternal)

Kljub vsem razlikam Elisabetta, Marco in Sandro odraščajo kot najboljši prijatelji. Elisabetta je temperamentna lepotica, ki sanja, da bi postala romanopiska, Marco je živahen in atletski potomec poklicne kolesarske družine, Sandro pa je matematični čudežni deček judovskega porekla, dobrosrčen in pozoren. Njuno prijateljstvo se poglubi v ljubezen. Oba fanta upata, da bosta osvojila Elisabetino srce. A vse se spremeni jeseni leta 1937, ko Mussolini okrepi svojo oblast, italijanske fašiste poveže s hitlerjevimi nacisti in na novo piše zakone, ki vladajo v Rimu.

Kmalu bo izbruhnila druga svetovna vojna in čez čas bo vse, kar je za trojico pomembno, na preizkušnji, o kateri se jim ni niti sanjalo ...

Večna je prvi zgodovinski roman Lise Scottoline in ga opisuje kot knjigo, za katero je bila rojena, da jo napiše.

Njena strast se kaže v skrbno upodobljenem okolju in njenem sočutju do njenih likov, katerih stiki so vedno znova na preizkušnji.

Roman o zvestobi in izgubi, družini in gastronomiji, ljubezni in vojni – in vse to se dogaja v enem od najlepših mest na svetu – v njegovem najtemnejšem trenutku. Uspešnica Lise Scottoline je ganljiva zgodba, ki temelji na resničnih dogodkih in bo za vedno ostala vtisnjena v srca bralcev.

Knjiga je na voljo za izposajo.

Margit Mayer, Agota Horvath

Skupina Društva porabski slovenski penzionistov Rozmarin je 1. aprila nastopila v Maribori. Tam so ljudski pevci in godci vesele pesmi zapeli in zaigrali. Hvala lejpa za pozvanje.

... DO MADŽARSKE

Uzbekistan odprl veleposlaništvo v Budimpešti

Prejšnji ponedeljek so odprli uzbekistansko veleposlaništvo v Budimpešti. Madžarski zunanji minister Péter Szijjártó je izpostavil, da imajo tako vse države, ki se povezujejo v Organizaciji turških držav, diplomatsko predstavništvo pri nas. Madžarski zunanji minister je na tiskovni konferenci, ki jo je imel skupaj z uzbekistanskim kolegom, dogodek označil kot zgodovinski. Poudaril je, da preživljamo težko obdobje, saj v soseščini poteka vojna, v kateri je izgubilo življenje tudi veliko zamejskih Madžarov, ki so bili kot ukrajinski državljani mobilizirani v tamkajšnje vojsko. »Tudi zaradi tega Madžari zahtevamo mir in takojšnja mirovna pogajanja,« je povedal Szijjártó in dodal, da nas zaradi tega stališča stalno napadajo v Evropi in tudi na transatlantskem območju. »Toda svet nista le Evropa in transatlantsko območje, svet je veliko širši in v njem smo tisti, ki želimo mir, v večini. Med temi je tudi država, ki danes odpira diplomatsko predstavništvo pri nas,« je poudaril zunanji minister in dodal, da tudi zaradi tega ne držijo očitki, da se Madžarska vse bolj izolira. Zunanji minister je izpostavil tudi gospodarski preboj, saj je banka OTP peti najpomembnejši dejavnik v bančnem sektorju v Uzbekistanu. Do konca leta bo vzpostavljena tudi neposredna letalska povezava med dvema prestolnicama.

Lani v Budimpešti dvakrat toliko poskusov umora kot predlani

Približno četrtnina vseh kaznivih dejanj v državi, prijavljenih policiji, se je lani zgodila v glavnem mestu. Čeprav je upadlo število nekaterih manj hudih kaznivih dejanj, kot so tatvine, vlomi in vandalizem, se je znatno povešalo število umorov in ogrožanja mladoletnikov. Da so policisti v glavnem mestu zelo obremenjeni, kaže tudi to, da se je lani zgodilo skoraj 40 tisoč kaznivih dejanj, to je 16 odstotkov več kot predlani. K temu je prispevalo tudi t. i. »okrožje za veselice«, ki od četrta do nedelje močno zaposluje policiste glavne kapitanije ali policijske uprave Budimpešte. Ta predel Budimpešte, kjer je veliko gostiln, barov in nočnih lokalov in ki ga zelo radi obiskujejo tujci, predlani zaradi kovida skoraj ni deloval, toda lani je od policistov že zahteval ogromno dela.

KA JE OSTALO, SMO ZAŽGALI

Kürnjek Ani, po možej Lábo-
di, paulak Rabe na ednom
najlepšom mesti žive v Va-
raši. Dapa tau pravi, če bi
se zdaj mogla odlaučiti, bi že
nej prišla v Varaš, doma bi

ostala v rojstni
vesi, v Andovci.
Tridvajsti lejt sta-
ra je bila, gda se
je oženila pa kraj
od daumi prišla.
Zdaj že dvakrat
telko časa žive
v Varaši kak v
Andovci, depa
njeno srce go še
gnesden domau
vleče. Dosta lejpi
spominov ma iz
tisti časov, gda je
še doma pri sta-
rišaj živela. Zdaj,
ka smo par dni
pred vüzmom,
je dano bilau, ka

Ani Lábođi v Monoštri živi na lejpom mesti.

smo go od tauga tō spitavali,
kak so se postili pa kak so pre-
živeli prvin lidgé te največ-
ši katoličanski svetek.

- Ani, vi ste se po iži Zetjini
zvali, depa če dobro vejm,
tam na tistom tali vesi so
dvaui Zetjini bilej, nej?

»Tak kak praviš, bilejo Spaud-
nji pa Vrnji Zetjini, depa tau
sta dva brata bila. Mi smo
bilej Spaudnji Zetjini. Tau je
gnauksvejta eden grünt bejo,
depa kak so bratje pa sestre
erbal, tak se je te grünt raz-
delijo na menše falate.«

- Mena se je fejšt vido vaš
mali ram tam pod brgaum.

»Rejsan je lejpo bilau tam ži-
veti, te naš mali ram sta moj
ati pa mama zidala potistim,
ka sta se oženila.«

- Oča so iz Andovec bilej, od-
kec je pa mati bila?

»Moja mati je iz Verice bejla,
ona se je Kovač zvala, po iži
so Dōjini bili.«

- Prvin je dosta mlajšov
bilau v družini, depa ti si

nej mejla nej brata pa nej
sestro.

»Tau je nej dobro bilau, ka
sem sama bejla, baukše bi
bilau, če bi mejla sestro ali
brata. Te je dobro bilau, če

sem kaj dobila pa se mi je
nej trbelo talati, ovak pa nej.
Telko sreče sem mejla, ka
kaulak nas je dosta mlajšov

sem kaj dobila pa se mi je
nej trbelo talati, ovak pa nej.
Telko sreče sem mejla, ka
kaulak nas je dosta mlajšov

V šaularski lejtaj je plesala pri folklori.
(Stodji v zadnjom redej, druga s prave.)

bilau, dosta smo vtjūpodli,
tak ka tistoga reda je dobro
bilau mladi biti.«

- Kak dugo si bila doma v
rojstnom rami?

»Tridvajsti lejt stara sem bej-
la, gda smo sé v Varaš prišli,
potistim, ka smo se oženili,
depa zdaj že tak mislim, ka
škoda bilau.«

- Kak tau, ka so se tistoga
reda mladi sé v Varaš trli?

»Vejš, tau je tak bilau, sto je
delat odo v Varaš, tejtstoma
je težko bilau iz Andovec v
Varaš se voziti z biciklinom,
če si pa pejški odo, te pa še
bola. Zavolo toga so mladi
kraj od dauma šli, ta, gde so
slūžbo meli. Moj oča je emo
eden stari, velki moški čepel
biciklin, dja sem se s tistim
vozila delat. Pa nej se je štelo,
če je dež ūšo ali snejg, mogo
si titi, tak ka žmetno je bilau,
zavolo toga sva z možaum sé
v Varaš prišla.«

- Stariške so doma ostali?

»Nej, oni so tō z nami prišli.
Ati, on je dosta odo tavō, na-
zaj v Andovce delat, mati, ona
nej. Ona je rada bejla v Vara-
ša, vsigdar tau prajla, ka ona
je tak dosta delala, zdaj malo
počiva.«

- Ka je bilau z rojstnim ra-
mom?

»En čas je tak prazen stau,
vejn dvajsti lejt, dočas, ka
je ati nej mrau. Potistim so

čakali vüzem, ka za dudji pos-
tom smo leko šunko djeli.
Moji stariške so spoj držali
post, tašoga reda so mesa
nej djeli. Mati je perece pekla,
kromče, žgauntje, testau, ka-
pūsto tjūjala, iz kloc pa taši
kompot naredla. Moja mati
je tak aklava bejla, ka še mast
nej nūcala, gda je post bejo,
ka koli je pekla, samo oli gora
lejvala.«

- Kakšen oli?

»Tikvino olje. Depa mena se
je tau nej vidlo, zato ka cej-
lak drūgi žmaj melo djesti
od tikvinoga olina. Leko si
zbrodiš, šterc, šman, kromče,
žgauntje na olini, kakšno je
tau bilau, cejlak ovakšo kak
si včeni bejo. Na veltji petek
smo dvakrat djeli, pa samo
gnauk smo se leko nadjeli.
Gda smo se na veltji petek
nadjeli, na tau se dobro spom-
nim, moj ati vsigdar vōūšo pa
strauso sadno drejvge pa tau
pravo, aj tašo pauv majo, aj
tak pune baudejo, kak njeg-

»En čas je tak prazen stau,
vejn dvajsti lejt, dočas, ka
je ati nej mrau. Potistim so

dovci. Tašoga reda kak smo
zdaj, si že fejšt čakala pa se
kreda dejvala na vüzem?

»Vüzem je zato nej božič bejo,
tašoga reda so mlajši prvin
nej dobili dar. Bola smo zato

Ani s pajdašico v mladi lejtaj

čakali vüzem, ka za dudji pos-
tom smo leko šunko djeli.
Moji stariške so spoj držali
post, tašoga reda so mesa
nej djeli. Mati je perece pekla,
kromče, žgauntje, testau, ka-
pūsto tjūjala, iz kloc pa taši
kompot naredla. Moja mati
je tak aklava bejla, ka še mast
nej nūcala, gda je post bejo,
ka koli je pekla, samo oli gora
lejvala.«

- Kakšen oli?

»Tikvino olje. Depa mena se
je tau nej vidlo, zato ka cej-
lak drūgi žmaj melo djesti
od tikvinoga olina. Leko si
zbrodiš, šterc, šman, kromče,
žgauntje na olini, kakšno je
tau bilau, cejlak ovakšo kak
si včeni bejo. Na veltji petek
smo dvakrat djeli, pa samo
gnauk smo se leko nadjeli.
Gda smo se na veltji petek
nadjeli, na tau se dobro spom-
nim, moj ati vsigdar vōūšo pa
strauso sadno drejvge pa tau
pravo, aj tašo pauv majo, aj
tak pune baudejo, kak njeg-

vo črvau. Ranč tak na cvet-
no nedelo, gda smo domau
prinesli posvečene mačice,
tiste je oča vō na njivo neso
pa je nutrazbado tam, gde je
sildje posejeno bilau, aj lejpi

pauv baude pa aj
toča ta ne zmlati.
Oča je vsigdar
tau pravo pa tak
držo, ka na veltji
petek je spoj nej
bilau slobaudno
delati, na velko
soboto je že malo
leko, zato ka je že
nej bejo tak veltji
svetek.«

- Na vüzem, kak
mlajši, ste dobi-
li dajca iz čoko-
lade?

»Taša dajca, ste-
ra je mati skūjala
pa z lūkom lopau
notrapofarbala,

nika drūgo nej, depa mi smo
se tauma tō fejšt veselili.«

- Gda ste djeli najprvin po
posti posvečeno šunko?

»V nedelo so gospaud Marko-
vič rano v šestoj vōri svečali
mesau, tak ka gda je mati
po sedmoy vōri domau pri-
šla, te smo djeli. Vejm, ka
kumaj sem že vōpričakala,
vejn staukrat sem vō ūšla na
podaukne gledat če že dejo
mati.«

- Ka vse so nesli mati sve-
čat? Zvūn šunke.

»Perece, sau, ren, dajca, šun-
ko pa edni še liter vina so tō
vcujdjali. Gda smo se nadjeli,
te vse, ka je ostalo, vej dosta
nej, če kakšno lopinje dajci-
no ali kakšna skaurdja, tau
so mati vse tazažgali. Zato
ka so prajli, ka je posvečeno,
tisto se ne smej taličiti. Tau so
tak držali, pa tau mi doma še
zdaj tak držimo.« (Kejp na
1. strani: Ani se je oženila,
gda je bila 23 lejt stara).

Karči Holec

Od in da v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Nazadnje smo po malom varaši Cerkno pa njegvi krajini ojdli. Vnauge mejaše na vsej krajej ma. Samo prejk brgauv pa se po serpentinaj trbej dojpisti-

više nje vnauge legende živejo. Poglednimo si tisto, gda je vrag nej dopüsto, ka bi se cerkev zgotovila.

Lidge so se zgučali, ka na

Više doline se vnaugi brgauvi zdigavajo. Na nji zveškoga travnike za pašo srečamo, zmejs pa se je kakša njiva potegnola. Skur pri usikšom pavri na brgej so že od in da sir delali. Tak se doj v dolino z Žirovskoga vrha vidi. Tau ménje nam neka tō leko povej, vnauge būkvi tam rastejo, iz njini vejk na gesen žir doj kaple: žir-Žirovski vrh. Mi bi njemi vejn Žirov vrejek prajli.

ti pa znauva se na Gorenjsko pride. Zaprav, Poljanska dolina se na šurko goropre, kak bi jo reka Poljska Sora med brgami vōzdubla.

Dolina vnaugi pripovejsti

Dvorec Visoko je Ivan Tavčar leta 1893 od držine Kalan dojküpo. V tisom časi je dvorec kaulak 150 lejt star biu. V njem je na velko piso. Za tejmí stejnamí je irešnja pripovest Cvetje v jeseni (1917) na sveklo prišla. Za njau je roman Visoška kronika (1919) biu napisani, steri ranč o lidaj iz Visokoga pripovejda.

Ménje doline nam pripovejda, ka v njoj so si lidge vnauga paula naprajli, iz toga Poljanska dolina vōpride.

Dolina je 42 kilomejtra duga, na enom mesti trno vauska, na enom pa ta do 2,5 km na šurko raznok odide. Po dolini pa

lejpom brgej eške bole lejpo cerkev zozidajo. Po svetomi Volbenki (Wolfgang) bi ménje mejla. Depa, vragej se tau nej najbolje vidlo. Tau, ka bi dūše svoja patrauna mele. Ka so lidge prejk dneva gor postavili,

je vrag prejk nauči dojpaudro. Volbenki je pomalek tau prejk-prišlo. Škeu je svojo cerkev na slovenskoj zemlej tō meti. Tak vruga pozove, ka se zgučita, ka se pogodita, kak tadale. Vrag šké eno dūšo prauškara, steri de se gor na brejg njemi pokla-

njat prišo. Volbenk Boga za pomauč prosi, aj njemi takšnoga prauškara brezi dūše da. Baug tak naredi, ka vuka v raumara notzravna. Té po poštiji na brejg ide, vrag ga zaodi. Do velkoga bitja pride, na konci vrag vuka za sebe vzeme, depa, brezi dūše ostane. Pravijo, ka vuk dūše nema. Ta legenda je nej samo v Poljanski dolini poznana. Vseposedi tam jo pripovejda, gé cerkev sv. Volbenka majo. Tau v tisti krajinaj gé, v steri na velko krave pasejo pa se z lejsom spravljajo. Volbenk za patrauna pasterov pa drvarov vala.

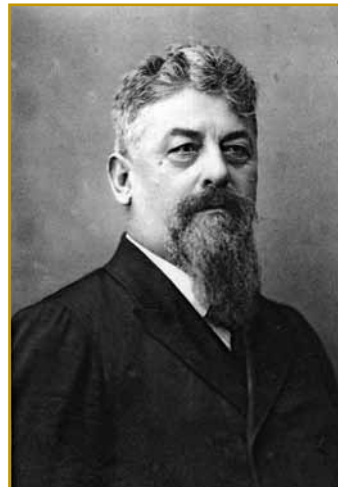
Takšne pa ovakše pripovedi, legende so si lidge na velke pripovejda eške prva so knjige v roke vzeli. Zaprav, prva so se nej litere na papejr pisati pa potejn tiskati (druknivati) začnole. Poljansko dolino je dr. Ivan Tavčar gor na literarni atlas »zakelo«. Njegve najbolje poznane pripovejsti so se iz njegve domanje doline »narodile«.

Tavčar je že od mladí naug na velke v literarne novine piso. Za časa študejranja v Beči je že trno poznani pisatel biu. Z Beča domau pride, najprva v Kranji pa potejm v Ljubljani dobro služiti začne. Eške itak pa na velke piše. Za tau svojo delo si je pisatelsko rezidenco v domanjoi dolini küpo.

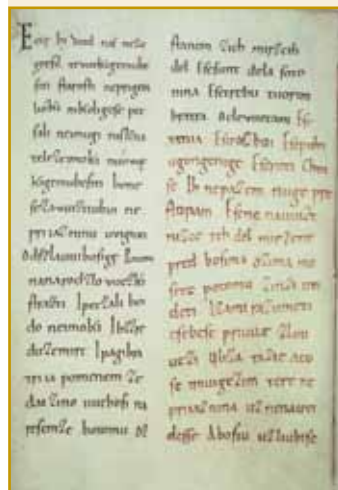
Cvetje v jeseni nam o lübezni medstarejšim varaškimgospaudom pa mlado paversko deklino pripovejda. Visoška kronika nas nazaj v zgodovino Poljanske doline odpela. Od Törkov nam pripovejda, o bojni med katoliki pa protestanti pa o naganjanji čaralic ranč tak. Iz tisti časov vörvanja v čaralice je iz kronike Agata Schwartzkobler trno poznana gratala. Zvün toga nam lidge, stere v romani srečamo, privejdajo o vsem, ka človek v sebi dobroga ali lagvoga leko nosi. Najbole od vsega se parauvnost leko vidi.

Od zgodovine v literaturi k zgodovini iz dokumentov kcuj stanemo. Vej se, ka leta 973 je dolino vküper z drugimi tali krajine v dar velka pūšpekija

iz Freisinga dobila. Tau njim je nemški cesar Oton II. dau. S tejm v dolino pa gor na brge eške več lüdi pride živet. Za-

Dr. Ivan Tavčar je nej kakši padar biu. Indasvjeta so té »dr.« fiskališom tō kcuj k imeni davali. Leta 1851 se je v srmački držini naraudo. Od njegvoga očo dva brata sta dūhovnika bila, njiva sta njemi pomogla, ka je velke šaule leko zgotovo. Tak je fiskališ grato, zvün toga je velke politične funkcije gorgemau, 10 lejt je kak žüpan Ljubljane delo.

Brižinski spomenik tri tale ma. Prvi pa tretji človeka nagučavata, kak aj se na spauved napalava. Drugi pa od spauvedí pa pokauri človeka naučiti šké. Depa, mi se pri tisti stari rejči moramo staviti. Istina, ka litere so prausnomi človeki nej najbolje poznane. Tisto davno rejč najbolje skrak tiste rejči leko denemo, v steroj se eške gnesden guči. Ja, najveška žlata toj davnoj rejči, je naša domanja rejč gé.

prav, njivi nauvi gospaudje so je pripelali. Vej se, na zemlej delati trbej, ka po tejm gospaudje leko dačo pobejrajo. Varaš Freising iz Bavarske slovensko

ménje Brižinj nosi. Po tom varaši se najbolje stara napisana knjiga v slovenskoj rejči zove Brižinski spomenik. Ne vej se, sto aj bi ga napiso, na sterom mesti je napisani biu. Depa, mi leko malo špekulejrajmo. Sto vej, če ranč v Poljanski dolini njegvo zibeu nej bi iskali. Gvüšno je tau, ka nin kaulak leta 950 so litere gor na pergament napisane bile. Včeni lidge vejo prajti, ka pisar si je peldo po 100 lejt starom originali vzeu. Té za zgüblenoga vala. Gvüšno, ka je pisar Slovenec mogo biti, najbolje včeni lidge tistoga časa pa so dūhovniki bili.

Zavolo velki pūšpekov iz Freisinga/Brižinja so se po dolinaj pa brgaj na velko cerkve gorpostavljale. Lidge so mogli delavni pa Bogej pokorni biti. Tam so že davnik poznali, kak katoliška cerkev zapovejda. Ora et labora/Moli pa delaj. Za center Poljanske doline Gorenja vas vala. Že ménje nam povej, ka nin tam »više gori« že od davnik stodji. Srejdí nje je trno stara kapejla bila. Po nisterni dokumentaj aj bi nin kaulak leta 1100 bila gorpostavljena. Gnes na njenoj mesti cerkev Janeza Krstnika iz leta 1650 stodji.

Od bole nauve zgodovine nam na več mestaj bunkerov se gnes Rupnikova linija zove. Od tisti časov nam pripovejda, v steri se je že vedlo, ka druga velka bojna vōvdari. Linija ménje po slovenskom generalu Leoni Rupniku nosi, steri je med bojno svojo dūšo nemškomi okupatori audo. Bojna med Slovencami se je začnola. Na enom kraji so slovenski partizani bili, steri so se prauti okupatori bojnali. General Rupnik pa njegvi so se Nencom odali, bratje so se med seuv bojnali, eden drugoga na nikoj dejvali. Krv je v potokaj tekla. Ranč Poljanska dolina nam od toga leko rejsan dosta povej.

Miki Roš

ALI LEKO MEDIJI KONČAJO EDNO BOJNO?

Vrnau pred petdeset lejtami, marciuša 1973 je z Vietnama vöodišo slejden merkanarski sodak. Na začetki je bilau lüstvo v Meriki za bojno, za par lejt pa so mediji dosegili, ka se je družba obrnau prauti moriji. »*Make love not war*« (»Lübi se, ne strejlaj«) je grato

Za en malo so znautra Djužno-ga Vietnama postavili komuništarsko Narodno oslobodilno fronto, štero bole poznano pod imenom »Vietkong«. Že v cajti predsednika *Johna F. Kennedyna* so z Merike pošilali sodake v Djužni Vietnam, ka bi dozračunali z nauvov gve-

so se vietnamski protivnicke skrivali za gaustimi drejvami in v djamaj.

Merkanarska sodačija je dostakrat nūcala kemikalijo »Agent Orange«, ka bi vöstrebila lejs in tak najšla vietnamske čapate – tau pa je vmorilo dosta-dosta civilistov. Gverilski Vietkongi so od Sovjetov dobili rakete tō, s šterimi so se skrivali po vesnicaj, tak je pá civilno lüstvo trpelo od strejlanja. Pravijo, ka je dosta merkanarski sodakov nūcalo droge, ka bi bole zdržali veuki štres.

Do leta 1966 je v Meriki na nikoj prišo »imidž« vietnamske bojne, ka so dosegili mediji. Tau je bila prva bojna, štero je kazala televizija, miljauni so z daumi gledali strašne kejpe s toga sploy dalečnjoga rosaga. Domanjo lüstvo je nej odpūstilo, gda je na priliko zvödalo, ka so merkanarski sodacke v vesi Son My dojbujli petstau civilistov, zvekšoga deteta, ženske pa starce.

Merkanarski moški so eden za drüгим vužigali svoja pozva-

merkanarski političari zgübili mauč nad mediji.

Pravijo, ka je biu Vietnam prva bojna, v šteroj je Merika zgübila. Iстина, ka so rosag sodački nej dojobladali, donk se pa je čütilo, ka domanjo lüstvo neške gviniti. Republikanski *Richard Nixon* je leta 1969 gra-

djužno polonje rosaga. Tau se jim je prišikalo brž, do apriliša 1975 – Merkanarge pa so tau samo audaleč gledali, vej je pa predsednik *Gerald Ford* od kongresa nej daubo dopūščenje za bojno. Lüstvo je na televiziji gledalo, kak s helikopterami rešavajo diplomate

Merkanarski helikopterge UH-1D pripelajo sodake – med 1964 in 1973 je v Meriki rukivalo 2,2 miljauna moškov.

glaven slogan prauti bojni, v šteroj je mrlau kauli en miljaun Vietnamcov pa več deset gezero merkanarski sodakov. Pravijo, ka je bila ta bojna, štera je trpejla od 1955 do 1975, tretja najvejša morija zvün prve pa drüge svetovne bojne.

Po leti 1945 je bilau veuko pitanje, ka baude z Vietنامom. Takzvana »Indokina« (vküper z Laosom in Kambodžov) je bila francuska kolonija (gyarmat), v štero je v drügoj svetovnoj bojni nutzmaršero Japan. Domanjo lüstvo pa je napravilo svojo sodačijo Viet Minh, štera je goroslobaudila rosag in vözagnala tihinske sodake. Na čelo te vojske je stau po *Ho Ši Minh*, šteri je Vietnam obrno v eden komuništarski rosag.

Trbelo se je zgučati o mérnjoj bodaučnosti, zatok so leta 1954 državo na dvaje sekli: na söveri je ostala komuništarska Demokratična republika Vietnam, na djugi pa so napravili Republiko Vietnam, šteroj je pomauč davala Merika. Veuka patronuškinja se je trnok bodjala, ka se dva rosaga znauvič združita pod komuništarskimi voditelami.

rilskov sodačijov. Novembra 1963 so prvoga človöka Merike dojstrlili, nauvi predsednik *Lyndon B. Johnson* pa je začno pravo bojno v Vietنامi. Merkanarski sodački prejdnji

»Lübi se, ne strejlaj« – raužica je v Meriki gratala simbol demonstracij prauti bojni.

so skalkulérali, ka bi nūcali 700 gezero do miljaun sodakov in sedem lejt, ka bi gviniti v bojni. Donk pa so v Vietنامi na gnauk največ kauli 550 gezero vojakov meli, tak so nej mogli računati na veuko zmaggo. Vietkong je vöponüco, ka njegov lidgé sploy dobro poznajo bregé in gauške v rosagi. Žitek merkanarski sodakov se je obrno v pravi pekeu: nej so se gornajšli v džungli, v šteroj

nja v sodačijo. Prausni lidgé so čütili, ka se bogati in študenti leko rejšijo bojne, samo bejli pa črni delavci morejo mujs rukivati. Cerkve so se postavile prauti moriji, začnile so se prautibojne demonstracije. Popularni muzičarge so zdignili svoj glas, med drügimi *Deep Purple*, *Bob Marley* ali *John Lennon*. Igralka *Jane Fonda* je večkrat sama tō odletela v Vietnam – tak so

Merkanarge so gorvužgali dosta taborov od Vietkongov – vietnamski komuništarski sodacke so kauli Saigona pod zemlauw škopali 280 kilomejterov duge tunele.

to predsednik z obečanjom, ka dojstavi morijo. Če rejsan je poslo več fligarov v Azijo kak prva, je donk začno nazajpozivati merkanarske čapate z Vietنامa in je menje penez tō davo za bojno.

V Parizi so se že od leta 1968 anglali za mér, donk pa je bilau potrebno edno veuko merkarnarsko bombardéranje prauti Vietkongom leta 1972, ka bi komuništarge prosili mér. Kontraktuš so podpisali januara 1973, tak se je Merkanarom posrečilo, ka odidejo z zdignjenov glavauw, donk pa eške njajo ništerne svoje čapate v regiji. Do februara je v Vietنامi ostalo samo 24-25 gezero sodakov, šteri pa so do konca marciuša ranč tak domau odišli. Slejdno merkarnarsko kasarno so v varaši Saigon zaprli 29. marciuša 1973.

Vsakši je brodo, ka so se protivnicke poglijali – tau pa je trpelo samo tačas, ka je predsednik Nixon nej bukno zavolo škandala Watergate. V Sövernem Vietنامi so brodili: prišo je cajt, ka nazajzmejo

s streje merkanarske ambasade. Tak se je končala vietnamska – ali kak go ovak zovémo: »drüga indokinska« – bojna. Računa se, ka je v tajoj moriji mrlau 600 gezero do miljaun Vietnamcov, od toga kauli 200 gezero djužnovietnamski sodakov. Merika je zgübila 58 gezero vojakov, ranjeno se je domau povrnauo 150 gezero moškov.

Skor cejli svejt je biu prauti tajoj bojni. S tejm pa, ka je Söverni Vietnam nej poštüvo podpisani mér, je leko v združenom rosagi znauvič vpelo komuništarski sistem. Vietnam je eške gnesneden socialistični rosag, na začetki letošnjoga marciuša so imenüvali že svojoga 12. predsednika.

Tau je tisto, ka so v Meriki nikak nej steli, zatok je pitanje, ali se je splačalo telko življenj aldüvati za en ciu, šteri se je ranč nej posrečo. Vküper s hipi generacijov z 1960-70 lejt leko samo želejmo, ka bi se na svejti gnesneden tō s kem več lüstva lübilu, nej pa strejlalo.

-dm-

foto: Wikipedija

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATAJŽ HLADNIK	IGRALEC MULEJ	KANADSKI PEVEC (BRYAN)	ZDENKO VERDENIK	ČAS V SREDINI NOČI	ORGAN VIDA	KEMUSKI ELEMENT (K)	DIPLOMAT- SKI PRED- STAVNIK
					ŠPRANJA ZARADI PRELOMA					8		
					ODVETNIK			1				
					DENIS JAVDIČ GLASBENIK MCARTNEY			AMERIŠKA IGRALKA KIRKE OSNOVNA MERA				
POMOČ ALTANA ELON KARNEOL LOLA	NABIRALKA GROZDJA, TRGAČICA	POLDRAG KAMEN MESNO RDEČE BARVE	NAROČNIK NA ABONMA	VPLIVNA SKUPINA LJUDI	SMISEL BESEDE, PREDMETA			7	IVICA ŠERFEZI			
		5			KRŠKO		SKUPEK VEČ ŠNOPOV AMERIŠKA GAZIRANA PIJAČA					
IZDELO- VALKA TKANINE												
NAJEM ALI ZAKUP							STARI OČE, DED PEVEC IN GLASBENIK KRESLIN	9			ZVEZA DRŽAV	SLIKAR
PROSTOR V ZEMLJI ZA POKOP					ISTRSKI RIBIŠKI ČOLN MAČNAT MUSK	3			ALKOHOL- NA PIJAČA ŠAPA			
PEVKA LENNOX	6						PARKOVNO DREVO PISATE- LICA PEROCI					
KUNGFU LEGENDA (BRUCE)			2	VRATA V PLOTU SLAVKO ADAMLJE				POLITIČNO ZATOČIŠČE ANJA RUPEL				
UTROITEV, OKREPITEV										4		
ZAPRITA TERASA V NAD- STROPJU							ORAC, RATAR					

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

NARAVNI NAČINI BARVANJA PIRHOV

Modra barva: Modre pirhe je mogoče najlažje narediti, saj ima večina modrega sadja in zelenjave, v sebi močna barvila. Poskusimo lahko z borovnicami.

V večji lonec damo čim več borovnic, lahko tudi zamrznjenih. Dodamo jajca, malo vode in dve žlici kisa. Jajca v borovnicah kuhamo približno 15 minut, nato jih v borovničevi kaši tudi ohladimo, lahko jih pustimo tudi čez noč.

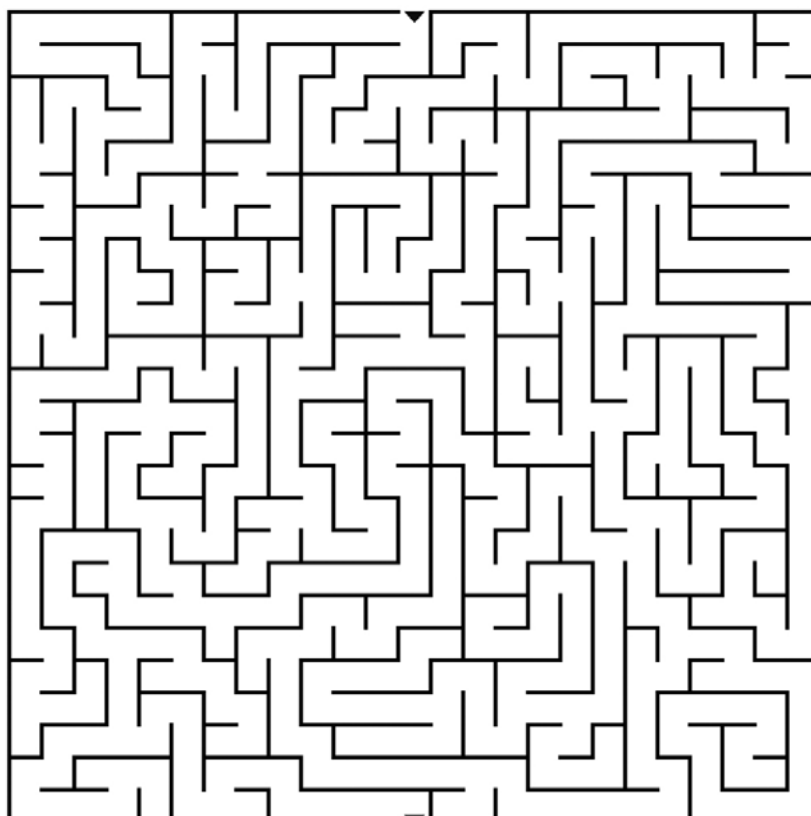
Rumena barva: uporabimo kurkumo in rdeči koren. 3 jedilne žlice kurkume v prahu in 3 jedilne žlice naribanega rdečega korenja kuhamo 30 minut, ohladimo in precedimo. V tako pripravljeno tekočino dodamo še vroča kuhana jajca in jih namakamo od 30 minut do 1 ure.

SUDOKU

5			9		2			1
	8		4	6	1		3	
4				3				2
		5				6		
	4						2	
2	1						5	4
			3		8			
8	9			1			7	5
1			7		5			3

LABIRINT

**UNITA -
NOČ
BOJEVNIKOV**

AMATŐR, PROFI ÖKÖLVIVÓ GALA
MEDNARODNO AMATERSKO IN
PROFESIONALNO BOKSARSKO TEKMOVANJE
Profesionalna tekma za naslov svetovnega prvaka
v velterski kategoriji
22. APRIL 2023 (ZACETEK: 11.00)
MESTNA ŠPORTNA DVORANA, ULICA LAJOSA Kossutha 57.

**2023. ÁPRILIS 22. /KAPUNYITAS: TI ORA/
SZENTGOTTHÁRD ÚJ KÉZI CSARNOK, KOSSUTH L. ÚT 57.**

DISCO od 22. ure.
22 órától Meki nosztalgia DISCO

VRTANEK ZA VÜZEM IN PRAVLJICE OB KRUŠNI PEČI

Medtem ko so v peči Porabske domačije v Andovcih pekli vrtanke, je bil v dvorani v sosednji Hiši rokolstva pravljčni popoldan za odrasle. Z dogodkom, ki je potekal v ponedeljek, 3. aprila, sta potrkali na vrata prihajajoče velike noči Zveza Slovencev na Madžarskem ter Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, ki že vrsto let pripravljata podobne programe s pripovedovanjem zgodb v Porabju v sklopu projekta Obujamo dediščino: Pravljični večer za odrasle. Pri izvedbi tokratnega programa je sodelovalo tudi Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci. Udeleženci literarno-glasbeno-gastronomskega popoldneva so poslušali pravljice, ki so jih pripovedovali Metka Celec, Benjamin Langner - von Höveling, Dušan Mukič in Milivoj Roš. Za glasbeno popestritev je poskrbel Tomaž Rauch. Več o dogodku boste lahko brali v naslednji številki časopisa.

nvn

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Porabske litere

Zveza Slovencev na Madžarskem ter Slavistično društvo
Prekmurja, Prlekije in Porabja
razpisujeta nagradni literarni natečaj
za pripadnike slovenske narodne skupnosti na
Madžarskem
Porabske litere 2023.

Literarni natečaj je namenjen trem kategorijam
prijaviteljev:

- I. kategorija: učenci osnovnih šol,
- II. kategorija: srednješolci in študentje,
- III. kategorija: odrasli.

Vabimo vse zainteresirane, da se udeležijo natečaja in
pošljejo pesmi, proza ali dramska besedila. Prispevki so
tematsko neomejeni, prijavitelji so pri izbiri teme svobodni.

Za pesemska besedila velja, da prijavitelji pošljejo najmanj
pet pesmi. Pri proznih besedilih bo žirija poleg klasičnih
žanrov (črtica, kratka proza, novela, povest, roman)
upoštevala tudi potopisno, reportažno in spominsko prozo,
pri dramskih besedilih pa vse žanre.

Prispevki so lahko napisani v knjižni slovenščini ali v
»domanjoj rejči« - porabščini.

O dobitnikih nagrad v vsaki kategoriji bo odločala
tričlanska žirija, ki jo sestavljajo po dva predstavnika
Slavističnega društva Prekmurja, Prlekije in Porabja ter
predstavniki Zveze Slovencev na Madžarskem. Odločitev
žirije je dokončna.

Nagrade znašajo:

- I. kategorija: prva nagrada 300 €, druga nagrada 200 €, tretja nagrada 100 €;
- II. kategorija: prva nagrada 300 €, druga nagrada 200 €, tretja nagrada 100 €;
- III. kategorija: prva nagrada 500 €, druga nagrada 300 €, tretja nagrada 200 €.

V prvi kategoriji prejmejo nagrado v višini 200 € tudi
mentorji nagrajenih učencev.

Prijavitelji naj svoje prispevke pošljejo v treh natisnjenih
izvodih ali v elektronski obliki najpozneje do 30. septembra
2023 na naslov: Zveza Slovencev na Madžarskem,
Gardonyijeva ulica 1, 9970 Monošter/Szentgotthárd
oz. andreakovacs967gmail.com porabje@gmail.com s
pripisom »Literarni natečaj Porabske litere«. Prispevki
naj bodo opremljeni z imenom in priimkom ter naslovom
prijavitelja. Prispevki osnovnošolcev naj vsebujejo še
podatke o mentorju/ici. Tipkopisov ne vračamo, ampak
bodo shranjeni v arhivu Zveze Slovencev na Madžarskem.
Prijavitelji dovoljujejo objavo svojih prispevkov v časopisu
Porabje in v Porabskem koledarju.